

ישעיה ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "מקור חיים" בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א

בית הכנסת "זכור לאברהם" פיצ'וטו רחוב מפרץ שלמה 100, קרית שרת חולון

גליון מס' 354

ערש"ק פרשת "בא", ז' שבט תשע"ג

האמונה!

אחד המשגיחים הגדולים והמפורסמים שהיו דורות האחרונים היה הגאון הצדיק רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל. אותו משגיח מופלא היה ידוע בעבודתו המיוחדת על ענייני אמונה והשגחה פרטית, דבר שהוא כה קשור ונראה בפרשתינו. ההרגשה החושית במציאותו של הקב"ה בעולם היתה משאת נפשו ומטרת חייו. בכל שיחה שלו בישיבה, הסביר את עניין האמונה וטרח לטעת בלב שומעיו את גודל החיוב והזכות שיש לכל יהודי להאמין ולבטוח בשם יתברך ולחזק את עצמו בעניין ההשגחה הפרטית. פעם הבחין המשגיח בפרימוס - הוא כלי הבישול שהזדור הצעיר אינו מכיר אותו. לפתע קם המשגיח וצעק בקול גדול ורם: "יש אלוקים בעולם!" גם בני ביתו ומקורביו שידעו את גודל אמונתו, לא הבינו מה מצא המשגיח באותו פרימוס פשוט ונחמד שעמד על השולחן. "האם אינכם רואים את דף הוראות השימוש המודבק על דופן הפרימוס?", תמה המשגיח על תמיהתם. "הלא תבינו, אם אותו יצרן שהביא לעולם כלי כה פשוט כמו פרימוס, הבין שאי אפשר לסמוך על מידת הבנתו של כל לקוח שירכוש את הכלי, וכדי שלא יגרמו אסונות כמו שריפה וכו', הקפיד לתת הוראות שימוש, למען ידעו כל כיצד להפעיל את הכלי, על אחת כמה וכמה שהקב"ה שברא את האדם, שהוא נור הבריאה המורכב מכוחות נפש כה מסועפים ומרובים, שיתן גם הוראות שימוש לבריאה נפלאה זו. הוראות שתיסיענה בידו להחזיק מעמד בניסיונות המתחדשים עליו מידי יום ביומו, הוראות שיאירו לו את הדרך שבביל החיים הארוך רווי התלאות. וזה לנו לאות שיש אלוקים בעולם", סיים המשגיח. סיפור נפלא זה סופר בעלילנו לשבח, וממחיש לנו שמי שחי באמונה ומרגיש את ידו של הקב"ה ישתבח שמו לעד בכל דבר ודבר, רואה גם בפרימוס את מציאותו של הקב"ה בעולם. קל וחומר שיכולים אנו לשאוב ולהתחזק באמונה ובבטחון בבורא יתברך בקריאת פרשות אלו בעניין מכות וגאולת מצרים. נחיה אמונה ונזכה לגאולה.

כתר מלוכה!

מסופר על הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל "אבי האסירים", בנושא דברים לפני תלמידי בית-ספר, סיפר שכאשר דנו הבריטים את שני חברי המחתרת הקדושים, ברזני ופיינשטיין למוות, הם לבשו בגדים אדומים והוכנסו לתא הנידונים למוות. באותם רגעים קשים, הורשה להיכנס אל תאם ולעודד את רוחם של האסירים - רבי אריה. אין לתאר ולשער את הדמעות וההתרגשות, עת ביקשו השניים להניח תפילין בפעם האחרונה בחייהם, מעמד שאין עט סופר אשר תוכל לתאר, שני היהודים לא שוכחים את מוצאם ומקורם ועונדים את כיתרו של המלך, מלכו של עולם, לאחרונה על ראשם! ורבי אריה ברצונו לעודד צאן קדושים לקיים המצוה הנעלה, לא שוכח להזכיר ולעורר אותם ואתנו כאחד וכי מפני שלנו ניתנו ימים נוספים עלי אדמות, האם משום כך תגרע התרגשותינו, שמחתנו ותודתינו לה' יתברך על המצוה היקרה שנפלה בחלקינו! אחים יקרים, התורה הקדושה חותמת את פרשתינו במצות התפילין, באותם פרשיות יקרות שכל יהודי ויהודי קורא בכל יום ויום המסתיימות במילים: "והיה לאות על ידכה ולטוטפות בין עינך כי בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים". ישנם הרבה הסברים וטעמים למצוה יקרה זאת, ואנו ניגע אם ירצה ה' בנקודה אחת החשובה בכל עת, ועתה בימינו על אחת כמה וכמה! מצווים אנו מהבורא יתברך שמו, להניח את התפילין "על ידכה", וצריך להבין תחילה את שינוי הכתוב, שהרי היה צריך לכתוב "על ירך" עם כף סופית, ומהו פשר השינוי? אלא שדרשו חז"ל שהכוונה להניח את התפילין ביד הכהה, דהיינו החלשה, וכן תפילין של ראש צריך להניחם במקום שמוחו של תינוק רופס כלומר, במקום הרך. וצריך להבין טעמו של דבר, מדוע אכן נצטוונו להניח התפילין דוקא באותם המקומות שמורים על חולשה, והרי לכאורה מן הראוי היה להניח את כיתרו של מלך ביד החזקה "ימין ה' רוממה", ובמקום שאין מוחו של תינוק רופס. אלא שעל כורחנו לומר שיש כאן מסר רב חשיבות! מצווים אנו להשריש וליטוע עמוק בליבנו את האמונה בה' יתברך שכוחו וגבורתו מלא עולם, והוא זן ומפרנס לכל ושולחנו ערוך לכל! אך דא עקא, שבגלי הים הסוערים ישנם מערבולות וסחפים שונים, פעמים מרגישים אנו חסרי אונים ושאינן ביכולתנו לפעול ולעשות כלום, ידנו כהה - דהיינו חלשה, סגורה ומסוגרת מלהועיל ולהטיב, ומוחנו כמוח התינוק שרופס, אינו מוצא פתרון לבעיה או עיצה להיחלץ מהמצור! גם באותם עיתים עלינו להמשיך ולהאמין, לדעת ולהרגיש שהכל, אבל הכל מאיתו יתברך לטובה, ואדרבה, זהו הזמן המתאים והטוב ביותר להתחבר היטב היטב אל הבורא והיוצר, בלי המחיצות והחציצות שיוצרות התאוות הגשמיות, הנגיעות והפניות של הקנאה, התאוה והכבוד שמוציאות את האדם מן העולם. אכן כן, זהו הזמן המוכשר ביותר לקפוץ לחיקו של אבא שדואג כל העת, לאחוז אותנו בשתי ידיו ולשומרנו מן הצר והצורך! נמשיך להילחם כחיילים נאמנים בליגיונו של מלך - מלכו של עולם, נתחזק ונחזק באמונה תמימה וטהורה, ונזכה לגאולה השלימה במהרה!

זמני כניסת שבת ויציאת השבת

לרכנו תם	יציאת השבת	כניסת השבת
18:14	17:51	16:39
18:11	17:50	16:26
18:07	17:39	16:29
18:11	17:43	16:43

הפטרת השבוע: "הדבר אשר"

מטעמים לשבת

לקח כיצד לעבוד את השם יתברך. אם בהמה זו, שאין בה דעת, משתוקקת להיות קורבן לאלוקים, על אחת כמה וכמה צריכים בני אדם שהם בני דעת להשתוקק לעבודת השם. "כי ממנו ניקח לעבוד את ה' אלוקינו..."

(מעיינה של תורה)

"בשלוזו כלה גרש יגרש אתכם" (יא,א)
כתב ה"שפת אמת" זצ"ל: כיון שרצו מן השמים, שלא ישארו אצל בני ישראל שום עקבות ורישומים מטומאת הגלות, היה הכרח בגירושין. על ידי זה שפרעה גירש את בני ישראל, עקר אותם לחלוטין ממצרים, עד שלא היה להם עוד כל קשר עם תועבת הגלות ומסוגלים היו להתרומם מיד למדרגה גבוהה כזו, שייקראו "צבאות ה'". ואילו היה משלח אותם מתוך שלום ורצון טוב, לא היו מסוגלים לכך כל עיקר. לפיכך היה הכרח ב"גרש יגרש".

(מעיינה של תורה)

"הזודש הזה לכם" (יב,ב)
פירש מרן ה"בית יוסף" זצ"ל: עד כה, ייחסו

"ויסר מעלי רק את המוות הזה" (יז,י)
אמר המגיד הירושלמי הרה"ג רבי שבתאי יודלביץ זצ"ל: יש להבין מדוע דוקא במכת הארבה אומר פרעה ויסר מעלי את ה"מוות", שנראה מדבריו שמכה זו חמורה ומכאיבה יותר משאר המכות? ויש לומר, שהנה בעל הטורים זצ"ל, כתב על הפסוק (יז,י) "וינח בכל גבול מצרים", שלומדים משם שהארבה נח בשבת, כיון שגם בשבת כתוב: "וינח ביום השביעי". ולפי הנ"ל יש לומר, שאת כל המכות יכל פרעה לסבול, אבל "מכת חרדים שנחים ביום שבת, את זה לא יכל פרעה לסבול מחמת רשעותו..."

(תורת הפרשה)

"וגם מקננו ילך עמנו... כי מבנו ניקחו לעבוד את ה' אלוקינו" (יכו,י)
כתב המלבי"ם זצ"ל: בהמותינו תלכנה איתנו מרצונן הטוב, שכן יהיו משתוקקות לעלות קורבן לפני השם יתברך, כפי שאמרו חכמינו על הפר שהקריב אליהו הנביא, כי רץ בשמחה אל המזבח, בעוד שהפר השני שהקריבו נביאי השקר סירב ללכת למזבח, ומזה גופא נלמד

המצרים חודש זה לעצמם ולרום מזלם, כי מזלו הוא טלה, והמצרים עבדו לטלה. והנה, בעיצומו ובתוקפו של החודש, כשהירח במילואו והמזל בשיאו, ניגפו המצרים, והקדוש ברוך הוא עשה בהם ובאלוהיהם שפטים, ובני ישראל הקריבו את השה, אלוהי מצרים, קורבן לה'. בכורי מצרים מתו, ובני ישראל יצאו ביד רמה - הרי זה לאות כל אלוקי העמים אלילים, אין בהם תועלת ואין בהם ממש. חודש זה הפך למצרים ליגון ואנחה, חדל מהיות החודש שלהם, והפך לחודש שלנו, כי בו היינו לעם ה'.

(מעייני השבוע)

"ועברתי בארץ מצרים, אני ולא מלאך" (יב,ב)

כתבו המקובלים, שאוירת מצרים היתה כה טמאה, עד שאילו היה מלאך יורד אליה היה נטמא! אז נכון שהרחוב כאן איננו כמו טומאת מצרים, אבל גם אנחנו איננו מלאכים... כמה יש לנו להדיר את רגלינו מאוירת הרחוב!

(מעייני השבוע)

מוקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

ובנינו נחיה בנותר. ומה יהיה ככלות גם אלה? - שאלה האישה. דיה לצרה בשעתה - אמר לה רבי צבי הירש - בטוח אני כי ה' אלוקינו, המכלכל חיים בחסד לא יעזבנו ולא יטשנו. ושוב עברו ימים וחודשים, והאיש ואשתו לא שוחחו עוד בענייני פרנסה, כי חיו על התכשיטים אשר נמכרו. כאשר תם גם הכסף הזה, שפכה האישה שוב את ליבה לפני בעלה: מה נאכל מעתה? הלא כבר מכרתי ולא נשארה אתי בבית רק כפית אחת לקפה, שמבחירה נוכל לאכול ארוחת הבוקר. לכי מכרי גם את הכפית - אמר רבי צבי הירש - ואחרי אכילת ארוחתנו נתייעץ מה לעשות להבא. עשתה האישה רצון בעלה, ומכרה את הכפית האחרונה, ובמחירה הביא לחם וחמאה, ערכה את השולחן, ונתנה לבעלה ולילדיה לאכול, אבל היא לא אכלה ולא טעמה כלום. אמר לה רבי צבי הירש: למה לא תאכלי ולמה ירע וידאב לבבך? פתגם שגור הוא: "ישועת ה' כהרף עין", ופירושו: כאשר עין האדם כבר הרפתה ואינה רואה כל תקווה להצלה, אז תבוא הישועה. עלינו רק לבטוח בה' ולא להתייאש. עודנו מדבר, ונושא המכתבים בא והביא מכתב ממרחקים, מעבר לים - מעיר לונדון. כסא הרבנות בעיר הבירה הזאת היה פנוי, וקהילת היהודים אשר בתוכה חקרה ודרשה אצל כל גדולי התורה למצוא לה רב שעטרת הרבנות בלונדון תהיה הולמתו. הרבנים מאמשטרדם, מהנובר ומפרנקפורט, הראו על חברם הצעיר, הגדול בתורה ובחוכמה, רבי צבי הירש לוי מגלוגא, ועל יסוד דבריהם והצעתם הובא עתה לידי רבי צבי הירש כתב רבנות מלונדון, בצירוף סכום מסויים לצרכי הוצאות הדרך. פרצה האישה בשמחה ובברכה לא-ל החסד, וקראה לילדיה לנשק ידי אביהם הגדול בתורה ונאזר בבטחון...

(תורת הפרשה)

מסופר על הגאון רבי צבי הירש זצ"ל רבה של ברלין, שעוד בהיותו צעיר לימים יצא לו שם עילוי בכל הסביבה, אלמנה עשירה שמה ועיניה בו ולקחה אותו אחר כך לחתן לבתה, ואחרי חתונתו ישב ועסק בתורה בעיר גלוגא וגם הרביץ תורה לתלמידים. לימים מתה חותנתו ומקור פרנסתו נסתתם, והוא במקודם לא מש מאוהלה של תורה ולא נעצב אל ליבו. פעם אחת שב מבית המדרש ונמצא את אשתו בוכה, ועל שאלתו: לבכיה מה זו עושה? סיפרה לו על מצב הבית הדחוק, כמעט כל מה שנשאר להם מירושת בית אמא כבר נאכל, ו"שארית הפליטה" לא תספיק לפרעון חובות. היא הוסיפה להתאונן על אשר דאגות יום יום מוטלות רק עליה, והוא אינו דואג כלל לביתו ולילדיו. גם אני כמון - ענה לאשתו המסכנה - ליבי מלא דאגה על מצבנו, אבל הלא יודעת את, כי אמך בחרה בי משום שהייתי מפורסם כחריף, וזהו ההבדל בין חריף לשאינו חריף. מה שאינו חריף לומד ומשיג במשך שבוע או חודש. הרי החריף מהיר לשמוע ולהבין כל זה בשעה אחת ואולי גם ברגעים אחדים. ועכשיו - סיים בחיוך קל - הלא תביני, כי מה שאת דואגת כל השבוע, אני מספיק לדאוג ברגע אחד... כמובן לא הספיקה תשובה זו להרגיע את רוח אשתו, והוא ניסה לנחמה ולהשקיטה בדברי אמונה ובטחון, כי הזן ומפרנס את הכל, בודאי לא יעזוב גם אותם. צריך להאמין בה' - והתשועה תבוא. אשתו, שהיתה יודעת ספר, הפסיקתו תוך כדי דבריו ואמרה: בתורתנו כתוב בראשונה: וישוע ה', ואחרי כן: ויאמינו בה'. והיא הוסיפה למרר בכי: אין פת מצויה ואין פרטה בכיס, ומאין יבוא עזרנו? מי יטרוף לחם חוקנו לנו ולילדינו? השיב לה רבי צבי הירש: והרי יש לך עוד תכשיטים, כלי זהב וכסף, אבנים טובות ומרגליות שנשארו לך בירושה. לכי ומכרי אותם, ותשלמי לנושים, ואנו

והייתם לי סגולה

אדם שנתגלתה אצלו מחלה פנימית לא יספר זאת לאחרים (כשאינו צורך מיוחד לטובת העניין), אלא יתפלל לאביו שבשמים שיחוס וירחם עליו וירפאהו, שאם יגלה את מחלתו לאחרים יצטרכו לעשות לו נס גלוי, ודבר זה קשה עד מאוד (ויצבור יוסף שעשוע ח"ב סי' א אות קע"א).

(ישועה והצלחה)

מדברי ראש הישיבה הרב ר' יוסף מוגרב' שליט"א

תזכור הבנים

כמה שזה מועיל

בחיי הנישואין חשוב והכרחי ביותר ללמוד כיצד להביע את יחס ההערכה במילים. אם אתה חש הערכה בליבך, הודע על כך לבת הזוג כדי שהיא תוכל להחזיר לך את ההערכה שאתה מרגיש. ככל שתביע יותר את ההערכה והאהדה באופנים שונים, בת הזוג תרגיש כמה אתה כנה וכמה היא חשובה לך. יש להביע זאת מילולית, וכמובן, למילים אלו צריכים להתלוות מעשים מתאימים כגון עזרה, הקדשת זמן, קניית מתנה לעתים, וכו'. כל מעשה קטן הולך ומצטרף למעשה הקודם, וכך נבנה קשר עמוק והדדי בנישואין. נשים גם רוצות לשמוע מילות הערכה. הן מצפות שבעליהן יאמרו להן כמה הם מעריכים אותן. הן מצפות שהבעלים ישימו לב לדברים שהן עשו. כגון, אם עקרת הבית ארגנה את הבית, או עשתה קניות או הכינה מאכל שאהוב על הבעל, לאחר מעשים אלו הן מצפות לשמוע שהבעל שם לב למעשים אלו, וכדאי שיאמר: כמה נעים להכנס לבית מסודר, הקניות שעשית ממש היו נצרכות, או המאכל שהכנת נותן לי כוח ללמוד תורה. כל אדם צריך עידוד. אם נעודד את בן הזוג בצורה הנכונה, הקשר בינינו יתחזק, כי בן הזוג יראה שנותנים בו אמון. אל תהסס להביע לבן הזוג דבר חיובי שהבחנת בו. מילות עידוד אלו מסייעות מאוד להצלחת בן הזוג, וכן מעמיקים את הקשר ביניכם. אם אדם מעורב בעסקים או בפעילויות אחרות, הוא עלול לשכוח להתייחס לאשתו. האם עסק או כל פעילות אחרת חשובים מהנישואין? נישואין הם כמו פרח שיש לטפח ולפקח עליו בזהירות, ללא תשומת לב נחוצה הוא יכול רשום לעצמן פתק שיזכיר לך להביא הביתה מתנה קטנה לאשתך או לטייל איתה לפחות פעם בחודש או אפילו פעם בשבוע. טוב גם להתקשר הביתה מהעבודה באמצע היום רק כדי להראות לאשתך שאתה חושב עליה. בתחילה, לאחר החתונה, צריך השקעה תמידית כדי לבסס את הקשר, אך במשך הזמן היא נעשית מובנת מאליה. במציאות, ככל שאנשים נשואים יותר זמן, עליהם להשקיע בבן זוגם יותר, מאחר ויש להם הרבה יותר על מה להודות. ללא השקעה, הקשר עלול בסופו של דבר להתנדף לגמרי. אחת הדרכים לחיזוק הקשר בין בני הזוג היא להביע את ההערכה והאהדה שכל אחד מרגיש בליבו במילים ובמעשים. כאשר שמים לב שבן הזוג השקיע משהו למען השני, על השני לשים לב לכך. אם אישה יוצאת מחוץ לגדרה ומכינה מאכל מיוחד או מתלבשת יפה עבור בעלה, עליו להראות שהוא שם לב לכך ולגמול לה בחזרה. אם בעל מביא מתנה לאשתו, או מציע עזרה, עליה להגיב בהתאם ולא להתעלם. כאשר בן זוג יוזם מעשה או מילות חסד, חשוב כפליים להיענות באופן דומה כדי שהשני לא יפגע. כשם שה' מביע אהבתו וחסדו אלינו באופנים שונים ורבים כל כך, גם עלינו להביע את יחסנו לבן הזוג בהרבה אופנים שונים. הנישואין רק יתחזקו מכך ויעלו כפורחים. וה' יעזרנו ויזכנו לקיים את רצונו יתברך, אכ"ר.

שלום בית

להזיות נפש כל זוי

המתנה החשובה ביותר שנוכל להעניק לילדינו היא: הערכה עצמית. הדגישו את תכונותיו הטובות של ילדכם, וחזקו אותו ללא הרף בעיני עצמו. מעשה בילד, שלא הצליח בלימודיו בישיבה. הוא גורש מהישיבה ומצא מקום לימודים אחר, בו התקבלו תלמידים חלשים יותר, אך גם שם הפך לאחד מהתלמידים הגרועים ביותר. כאשר אביו שוחח עם המשגיח, הוא התאכזב לשמוע על אי התקדמותו של בנו. האב שאל את המשגיח: "האם יש לו תכונה טובה כלשהי?". המשגיח חשב מעט ואחר כך השיב: "כן, הוא מתפלל יפה". "נהדר!", קרא האב, "אנא, שבח אותו מידי יום על תפילתו הטובה, והתעלם מהתנהגותו הגרועה והישגיו הירודים בלימודים. נסה זאת במשך תקופה וספר לי כיצד זה השפיע". המשגיח הסכים, והתוצאות ניכרו תוך תקופה קצרה. הבחור הפך להיות מן הטובים ביותר בישיבה. ההסבר כאן הוא, שהילד כבר התייאש מהאפשרות להוכיח את עצמו כי הוא למד מהמשגיח בישיבה ומאחרים שהוא כשלון, ולכן הרגיש שאין כל טעם להתאמץ. לאחר שהחל לקבל שבחים, התחזקה בו ההערכה העצמית, כי הרי המשגיח הראה לכל שיש בו משהו חיובי. הוא חווה הצלחה, וקיבל סיבה להתאמץ. עלינו לזכור תמיד לומר לילדינו כמה הם חשובים. הדגישו את תכונותיו הטובות של ילדיכם, באומרכם לו שהוא טוב לב ומתייחס יפה לזולת. אפילו אם זו אינה האמת לאמיתה, חשוב לו לשמוע דברים כאלה, כדי לחזק בו את ההערכה העצמית, כך הוא ישאף להצדיק את התדמית החיובית שהענקתם לו. האם אין בזה להחיות את נפש ילדינו? להזות עליהם מי טל תחיה? מדוע לא נעשה זאת ובגדול? מעט מחשבה והתבוננות וקצת מאמץ, יניבו פירות טובים, וגם אם חלילה כלו כל הקיצים, יש בזה נסיון של תחיית המתים, ומי שלא מאמין שינסה זאת חודשיים ונדבר...

אמרי שפר

- הרה"ק רבי משה מידנר אומר: הכופר בעבודה זרה - נקרא יהודי, הכופר בכבוד - נקרא חסיד.
- הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוצק אומר: איזהו חסיד? - מי שאינו עושה טפל לעיקר ועיקר לטפל.
- החוזה הקדוש מלובלין אומר: חסיד צריך להיות כתינוק: שמח ובוכה כאחד, שמח - על כי עובד ה' הוא, בוכה - על חטאיו.
- הרה"ק רבי מנחם מנדל מוורקה אומר: חסיד - היודע לצום בשעת אכילה, ולהתבודד בהיותו בין אנשים.

(פגמים נבחרים)

על כן יאמרו המושלים - מישל ונמשל

רב אחד השתדך עם עגלון מעיר רחוקה. וכיון שבתיהם היו רחוקים מרחק רב זה מזה, קבעו המחוננים ביניהם, כי החתונה תיערך בעיירה אחת הנמצאת באמצע הדרך. ביום החתונה חשב הרב בליבו: הן אם אבוא אל החתונה בלבוש הרב, במעיל משי ובשטר״ימל, אבייש את המחונן העגלון... חשב ועשה - פשט הרב את בגדיו המפוארים ולבש בגדים פשוטים כדרך העגלונים, ועל מנפיים לרגליו, ולראשו חבש מצנפת פשוטה. בליבו של המחונן העגלון עברה מחשבה דומה... וכך חשב בליבו - הרי הרב יבוא בבגדים מהודרים ואילו אני... לבוש בגדי עגלון, אין זה נאה! משום כך מיהר העגלון ופשט את בגדיו הפשוטים, ובמקומם לבש בגדי רב מהודרים. עלה משי ושטר״ימל מהודר... כאשר הגיעו שניהם לאולם חשבו כולם כי העגלון הוא הרב והרב הוא העגלון... כן הוא גם **הנמשל** - **אמר המגיד מדובנא זצ״ל** - בגלות גדל וצמח ״דור התפוכות״, הגויים רואים כי מעשי היהודים ישרים וטובים הם, ומשום כך מסגלים לעצמם הרבה ממידותיהם הטובות של היהודים, ואילו היהודים מאידך לומדים, למרבה הצער, ממעשי הגויים ומחקים לבושתינו את חוקותיהם...

***

היצר הרע אורב לאדם כל ימיו, ומנסה להסיתו מדרך התורה. על האדם להילחם בו בכל תחבולה כדי לנצחו. משל למה הדבר דומה? - **אמר רבי ישראל מאיר הכהן**, בעל ״הפך חיים״ זצ״ל - לשתי מדינות אשר נלחמו זו בזו שנים רבות. יום אחד הכריז המלך של אחת מהן, כי האדם אשר ימצא פתרון ויביא ליישוב הסיכסוך בין המדינות, יזכה בפרס גדול! - תינתן לו האפשרות להיכנס אל אוצרות המלך וליטול משם במשך שעה שלמה ככל שליבו חפץ. לאחר זמן מה, הגיע אדם חכם אשר יעץ למלך פיתרון הולם ליישוב הסיכסוך. עשה המלך כדבריו והשלום שרר בין המדינות. ואכן, הוזמן אדם חכם זה לבוא ביום פלוני אל בית המלך לשם קבלת הפרס המובטח. בהתקרב היום, החל המלך לחשוש שמא במשך שעה ייטול האיש החכם מאוצרותיו את הדברים היקרים ביותר.

בצר לו פנה המלך ליועציו בבקשת עצה מה לעשות?! אדוני המלך - אמר אחד היועצים - נודע לי במקרה, כי אדם זה אורב מאוד לשמוע מנגינות ערביות וליבו הולך אחריהן, אם כן הושב לבית האוצרות את התזמורת המעולה ביותר, וכאשר יכנס האיש לבית האוצר לקבלת הפרס, תפצח התזמורת בנגינה, והאיש יישבה בקסמי המנגינה ויסיח את ליבו מאוצרות המלך. שמח המלך בעצה הנכונה וכך עשה. כאשר הגיע האיש לבית המלך, נפתחו בפני הדלתות הכבדות של חדרי האוצרות. ביקש האיש להיכנס, ולפתע קפא על עומדו, בחלל האוויר נישאה מנגינה נפלאה... נעמד האיש לרגע, אך מיד הזכיר לעצמו לשם מה בא, ומיהר להיכנס לחדר פנימה... חיפש האיש בין האוצרות, אולם המנגינה הסיחה את דעתו וביבללה את מחשבתו. לרגע קט נעמד להקשיב לצלילים הקסומים, ועוד רגע, ועוד רגע... אל תשכח לשם מה באת לכאן! - גער האיש בעצמו. אולם המנגינה היתה כה עריבה לאוזנו עד ש... תם הזמן! - הכריז השר הממונה על בית האוצרות - השעה חלפה עברה לה. אבל - למלל האיש במבוכה - לא הספקתי עדיין לקחת דבר... לא הועילו כל טענותיו, הזמן עבר! וכך חזר לביתו עצוב וממורמר על ההזדמנות הנפלאה שהיתה בידיו, ונשמטה בהיסח הדעת. כך הוא גם **הנמשל** - **אמר ה״הפך חיים״ זצ״ל** - האדם מקבל מתנה נפלאה ומקדוש ברוך הוא. במשך כל חייו רשאי הוא לצבור לעצמו מצוות ומעשים טובים בעולם הזה. אולם אז קם יועץ רשע, הלא הוא היצר הרע, ומפתה את האדם בדברים אחרים המסיחים את ליבו מתורה ומעשים טובים. לבסוף, כאשר מגיע זמנו לבוא לפני בית דין של מעלה, נזכר האדם בצער כי בזבוז את זמנו היקר בשמיעת מנגינות שווא... אולם אז כבר מאוחר מדי... על כל אדם - סיים ה״הפך חיים״ - להזכיר לעצמו בכל יום ובכל שעה מהי תכלית בואו לעולם הזה, אל לו לתת ליצר הרע להסיח את דעתו מן התורה והמצוות!

(משל למה הדבר דומה)

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

- ✓ תפילת הציבור נשמעת תמיד, ואפילו היו בה חוטאים, אין הקדוש ברוך הוא מואס בתפילתם של רבים, לפיכך צריך אדם לשתף עצמו עם הציבור, ולא תתפלל ביחיד כל זמן שיכול להתפלל עם הציבור. ומכאן תוכחה לאותם אנשים שמתעצלים ללכת לבית הכנסת לתפילת מנחה וערבית ומתפללים ביחידות בבית או בחנות.
- ✓ אין לאדם לנסוע למקום שלא יוכל להתפלל שם במנין, אלא אם כן הדבר נחוץ לו לצורך רפואה או פרנסה, שאז נחשב הדבר שנסע לדבר מצוה.
- ✓ ישוב שיש שם מנין מצומצם, ולא כולם באים לבית הכנסת להתפלל בציבור, כופים אותם בקנסות להתפלל בבית הכנסת, כדי שלא תתבטל תפילה בציבור בבית הכנסת. וכן מכריחים גם את הלומדים תורה לבוא ולהתפלל במנין, ואין בזה משום ביטול תורה, כי זמן תורה לחוד.
- ✓ גם תלמיד חכם שתורתו אומנותו, אין לו להקל להתפלל ביחידות, וגם אם לומד עד שעה מאוחרת בלילה וקשה לו לקום בבוקר, אין הוא פטור מלהתפלל בציבור, כיון שיכול הוא לסדר את לימודו באופן שלא יתבטל מתפילה בציבור, שבמקום ללמוד עד שעה מאוחרת בלילה, ילמד אותו הזמן ביום. ובני תורה שמתפללים ביחידות, הרי הם גורמים לחילול השם. ומכל מקום אם קרה ותלמיד חכם שעל ידי התפילה בציבור התבטל מהגדת שיעור לרבים, יתפלל ביחידות, כדי שלא לבטל תלמוד תורה של רבים.
- ✓ מצוה להצטרף עם הציבור לתפילה להשלים לעשרה אפילו אם יודע שיצטרך לצאת לפני הקדיש בתרא או קריאת התורה, או אפילו באמצע קריאת התורה, כשאין ברירה אחרת. ואין לו לחוש פן יהיה חלילה בכלל ״ועוזבי ה׳ יכלו״, אלא הריהו ממוזכי הרבים. אך ידקדק להודיעם את סיבת יציאתו.
- ✓ הנמצא בביתו, ובית הכנסת שמתפללים בו נמצא בריחוק מקום, חייב ללכת עד מרחק מיל, שהוא זמן הליכה של שמונה עשרה דקות, כדי להתפלל בציבור. וכן כשנוסע במכונית צריך לנסוע עד מרחק מיל כדי להתפלל בציבור.
- ✓ אם נמצא בדרך, או שנמצא בביתו או בבית מלון וכונתו לצאת לדרך, ולכיוון הדרך שהולך יש מנין לתפילה בציבור, צריך ללכת עד ארבעה מילין שהוא זמן הליכה של שבעים ושתים דקות, כדי להתפלל בציבור, ואם כדי להתפלל בציבור יצטרך לחזור לאחוריו או לצדדים, חייב ללכת רק עד שיעור מיל.
- ✓ אם אחד מבני העיר נמצא באבלות תוך שבעה, ובבית הכנסת יש מנין מצומצם אשר לא ניתן לחלקם, מותר להם להעביר את המנין מבית הכנסת לבית האבל אם רצונם בכך.
- ✓ עיקר תפילה בציבור הוא תפילה שמונה עשרה, דהיינו שיתפללו עשרה אנשים גדולים יחד. ומכל מקום אם יש שישה אנשים (שהוא רוב מנין) שעומדים עתה להתפלל, יכולים הם לצרף עוד ארבעה אנשים שכבר התפללו, ותפילתם נחשבת לתפילה בציבור, כיון שרוב המנין נחשב ככולו.
- ✓ מי שמאריך בתפילתו לצורך הכוונה, ועל ידי כך מפסיד הוא עניית קדושה עם הציבור, רשאי להקדים את הציבור, ולעמוד לתפילה בשעה שהציבור נמצא עדיין בברכת אמת ויציב, כדי שיוכל להשיג ולענות קדושה, ועדיף לעשות כך מאשר למהר בתפילתו ויבוא חלילה לבלוע תיבות ואותיות. ומכל מקום אין הכרח שיקדים את תפילתו, אלא אם ירצה יוכל להתחיל להתפלל עם הציבור, ואם יפסיד עניית קדושה אין בכך כלום, כיום שאנוס הוא ופטור מלענות.
- ✓ המתפלל תפילה שמונה עשרה יחד עם חזרת השליח ציבור, נחשבת תפילתו כתפילה בציבור.
- ✓ אפילו אם המנין מצומצם, ואחד התאחר ומתכוון להתפלל שמונה עשרה עם השליח ציבור מילה במילה, הרי הוא מצטרף כדי לומר חזרת השליח ציבור עם הקדושה וברכת הכהנים, אף על פי שאין שם אלא שמונה אנשים העונים אמן אחר השליח ציבור.
- ✓ מי שאיחר להגיע לבית הכנסת שחרית, והציבור מתחיל בתפילת שמונה עשרה של מוסף, אין לו להתפלל עימהם מוסף לפני שהתפלל שחרית, כי אין לשנות את הסדר, אלא יתפלל שחרית אף אם יצטרך להתפלל ביחידות. ונכון שיתפלל שעה שהציבור מתפללים מוסף, שנחשב בכך שהתפלל בשעה שהציבור מתפללים.

(התפילה וההלכותיה)